

PATVIRTINTA  
Biržų „Aušros“ pagrindinės  
mokyklos direktoriaus  
2023 m. rugsėjo 13 d.  
įsakymu Nr. V- 209

## BIRŽŲ „AUŠROS“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS PASIRENGIMO ĮTRAUKČIAI VEIKSMŲ ĮGYVENDINIMO 2022–2024 M. PLANAS

Pasirengimo įtraukčiai veiksmų įgyvendinimo 2022-2024 metais planas (toliau tekste – Planas) yra parengtas siekiant kryptingai pasiruošti kokybiško ugdymo(si) ir kiekvieno vaiko ugdymosi poreikius atitinkančios pagalbos gerinimui.

Šalies švietimo sistemą reglamentuojančioje įstatyminėje bazėje bei Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ suformuluota ir reglamentuota edukacinė įtrauktis, apibrėžta nuostata, kad visuomenė turi pripažinti socialinę atskirtį patiriančių asmenų teises, padėti jiems išsaugoti orumą ir būti visaverčiais visuomenės nariais, aktyviai dalyvauti socialinės įtraukties politikoje ir veikloje, padėti kovoti su stereotipais ir stigmatizacija, išsaugoti ir stiprinti gyvenimo kokybę, socialinę, ypač vaikų, gerovę ir visiems lygias galimybes.

Įtraukties plane apibrėžta 2022-2024 m. įtraukties tikslai, rodikliai, uždaviniai, priemonės, siektini rezultatai ir vykdytojai.

### 1. Socialiniai veiksniai:

Didėjant bendram mokyklos mokinių skaičiui – (žr. 1 lentelę), mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP), skaičius nuo 2021 m. rugsėjo mėn. iki 2022 m. rugsėjo mėn. išaugo – (žr. 2 lentelę).

### 1 lentelė. Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos mokinių skaičiaus pokytis 2021–2023 m.

	2021-09-01	2022-09-01	2023-09-01
Pradinio ugdymo	243	268	270
Pagrindinio ugdymo	287	315	309
Iš viso:	530	583	579

2 lentelė. Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičius 2021-2023 m. m. pagalbos gavėjų sąrašų duomenimis.

	2021-09-01	2022-09-01	2023-09-01
Bendras SUP vaikų skaičius	73 (48 + 25)	84 (61+ 23)	81 (65+16)

Didžiausią SUP turinčių mokinių dalį 2021 - 2023 m. rugsėjo mėnesį sudarė mokiniai, kurie turi kompleksinį sutrikimą. (žr. 3 lentelę).

**3 lentelė.** Mokinių skaičius specialiųjų ugdymosi poreikių grupėse

	<b>2021-09-01</b>	<b>2022-09-01</b>	<b>2023-09-01</b>
Intelektų sutrikimai	1	2	1
Negalia dėl vidutinių judesio padėties sutrikimų.	2	2	1
Įvairiapusiai raidos sutrikimai	1	1	1
Negalia dėl lėtinių neurologinių sutrikimų	-	-	1
Kompleksiniai sutrikimai	22	25	27
Aktyvumo ir dėmesio sutrikimai	3	4	5
Bendrieji mokymosi	1	3	3
Specifiniai mokymosi	6	5	6
Elgesio ir/ar emocijų sutrikimai	1	2	1
Kalbėjimo ir kalbos sutrikimai	7 (ŠPT)+22*	12 ( ŠPT)+ 23*	14(ŠPT) + 16*
Mokymosi sunkumai dėl sulėtėjusios raidos	4	5	5

\*Vaiko gerovės komisijos sprendimu mokiniams skirta logopedo pagalba.

2021-2023 metais keičiantis specialiųjų ugdymosi poreikių grupių skaitlingumui, keitėsi ir mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių lygių proporcijos. Per metus ženkliai auga vidutinių ugdymosi poreikių turinčių mokinių skaičius. 2023 metais didelių SUP turinčių mokinių skaičius sumažėjo. (žr. 4 lentelę).

**4 lentelė.** Mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių lygiai

Specialiųjų ugdymosi poreikių lygis	<b>2021-09-01</b>	<b>2022-09-01</b>	<b>2023-09-01</b>
Nedidelis	6+ 22*	7 +23*	13+16*
Vidutinis	30	42	43
Didelis	12	12	9
Labai didelis	0	0	0

\*Vaiko gerovės komisijoje nustatytas poreikių lygis

2021- 2023 metais didėjant bendram SUP turinčių mokinių skaičiui išaugo ir švietimo pagalbos reikmės apimtys. Dažniausiai mokiniams skiriama vienkartinė psichologinė pagalba. (žr. 5 lentelę).

**5 lentelė.** Psichologinės pagalbos reikmė/poreikis.

<b>SKIRTA PSICHOLOGOGINĖ PAGALBA</b>			
	<b>2021-09-01</b>	<b>2022-09-01</b>	<b>2023-09-01</b>
PSICHOLOGINĖ PAGALBA (bendras asmenų skaičius mokykloje)	39	54	52
Vienkartinė	20	37	41
Trumpalaikė	12	11	10
Ilgalaikė	7	6	1
Nuolatinė	-	-	-

Nuo 2021 m. rugsėjo mėn. iki 2022 m. rugsėjo mėn. švietimo pagalbos tarnybų paskirtos socialinės pedagoginės pagalbos atvejų padaugėjo. Daugiausiai mokiniams skiriama vienkartinė, didėjo trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės pedagoginės pagalbos poreikis (žr. 6 lentelę).

**6 lentelė.** Socialinės pedagoginės pagalbos reikmė/poreikis

<b>SKIRTA SOCIALINĖ PEDAGOGINĖ PAGALBA</b>			
	<b>2021-09-01</b>	<b>2022-09-01</b>	<b>2023-09-01</b>
SOCIALINĖ PEDAGOGINĖ PAGALBA (bendras asmenų skaičius mokykloje)	40	55	52
Vienkartinė	18	27	29
Trumpalaikė	8	13	10
Ilgalaikė	9	10	11
Nuolatinė	5	5	2

Nuo 2021 m. rugsėjo mėn. iki 2023 m. rugsėjo mėn. švietimo pagalbos tarnybų paskirtos specialiosios pedagoginės bei logopedinės pagalbos atvejų daugėja. (žr. 7 lentelę).

**7 lentelė.** Specialiosios pedagoginės pagalbos reikmė/poreikis

<b>SKIRTA SPECIALIOJI PEDAGOGINĖ PAGALBA</b>			
	<b>2021-09-01</b>	<b>2022-09-01</b>	<b>2023-09-01</b>
<b>SPECIALIOJI PEDAGOGINĖ PAGALBA</b> (bendras asmenų skaičius mokykloje)			
Specialiojo pedagogo (bendras asmenų skaičius mokykloje)	42	56	57
Logopedo (bendras asmenų skaičius mokykloje)	39+22*	44 +23 *	49+16*
Surdopedagogo (bendras asmenų skaičius mokykloje)	0	0	0
Tiflopedagogo (bendras asmenų skaičius mokykloje)	0	0	0
Judesio korekcijos specialisto (bendras asmenų skaičius mokykloje)	0	0	0

Nuo 2021 m. rugsėjo mėn. iki 2023 m. rugsėjo mėn. specialiosios pagalbos atvejų daugėja (žr. 8 lentelę). Atsižvelgiant į ženkliai išaugusį SUP turinčių mokinių skaičių (žr. 4 lentelę), kuriems skiriama specialioji mokytojo padėjėjo pagalba, specialiosios pagalbos reikmė didėjo.

**8 lentelė.** Specialiosios pagalbos reikmė/poreikis

<b>SPECIALIOJI PAGALBA</b> (mokytojo padėjėjo, gestų kalbos vertėjo)			
	<b>2021-09-01</b>	<b>2022-09-01</b>	<b>2023-09-01</b>
<b>SPECIALIOJI PAGALBA</b> (bendras asmenų skaičius mokykloje)	16	24	39
Prireikus teikiama specialioji pagalba	5	7	17
Kai kurių veiklų/pratybų metu 2–3 valandas per savaitę	9	8	15
Kasdien veiklų/pratybų metu	1	7	7

Nuolat (ne tik veiklų/pratybų metu)	1	1	0
-------------------------------------	---	---	---

Išaugus specialiųjų poreikių vaikų skaičiui ir švietimo pagalbos reikmei, mokykloje turimas švietimo pagalbos specialistų etatų skaičius yra nepakankamas. Mokykloje nėra psichologo, pagal mokinių skaičių trūksta socialinio pedagogo, specialiojo pedagogo.

**9 lentelė.** Mokinių skaičius tenkantis atskirų rūšių švietimo pagalbos specialistams mokykloje 2021m., 2022 m. ir 2023 rugsėjo 1 d.

	Psichologinės pagalbos	Socialinės pedagoginės pagalbos	Specialiosios pedagoginės pagalbos	Logopedinės pagalbos	Mokytojo padėjėjo pagalbos	Tiflo-pedagogo	Surdo-pedagogo	Judesio korekcijos specialisto
2021-09-01	39	40	42	39+22*	16	0	0	0
2022-09-01	54	55	56	44 +23 *	24	0	0	0
2023-09-01	52	52	57	49+16*	39	0	0	0

Mokykloje mokiniams teikiama švietimo pagalba: specialioji pedagoginė, socialinė pedagoginė, specialioji. Švietimo pagalbos specialistai konsultuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus dėl mokinių ugdymosi sunkumų, formuoja pozityvias mokyklos bendruomenės narių nuostatas į specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių ugdymą. Mokyklos švietimo pagalbos specialistai bendradarbiauja ir palaiko ryšius su Biržų švietimo pagalbos tarnyba.

**Tikslas** – kryptingai pasirengti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui mokykloje pagal kiekvieno vaiko ugdymosi galias ir poreikius, siekiant geresnės ugdymo(si) kokybės bei rezultatų.

#### **Uždaviniai:**

1. Išsiaiškinti mokyklos pasirengimą priimti ir ugdyti mokinių įvairovę.
2. Stiprinti teigiamas nuostatas į įtrauktį mokyklos bendruomenėje.
3. Plėtoti pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijas.
4. Pagal poreikį ir galimybes pritaikyti ugdymo aplinkas ir priemones įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.
5. Skatinti įtraukiojo ugdymo strategijas (pamokoje, projektinėje, patyriminėje veikloje ir kt.), užtikrinant kiekvieno vaiko ugdymosi sėkmę bei sudarant sąlygas mokymosi savivaldumui.
6. Komandinio darbo - mokytojas-mokinys-pagalbos specialistas – veiklos veiksmingumas.

**Mokyklos stiprybės, silpnybės, grėsmės ir galimybės**

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sukurta ir nuolat tobulinama švietimo pagalbos teikimo sistema;</li> <li>• Mokykla tenkina pedagogų kvalifikacijos tobulinimo(si) poreikius;</li> <li>• Pagal poreikį ir galimybes didinamas mokytojų padėjėjų skaičius;</li> <li>• Mokyklos materialinės bazės gerėjimas;</li> <li>• Mokyklos ir Švietimo pagalbos tarnybos partnerystė;</li> <li>• Mokykloje vykdoma prevencinė veikla, įgyvendinamos SEU (socialinio emocinio ugdymo) programos „Antras žingsnis“, Lions quest “Paauglystės kryžkelės“, Renkuosi mokytį Pokyčių programa.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Švietimo pagalbos specialistų trūkumas (psichologo, socialinio pedagogo, logopedo, specialiojo pedagogo - pagal mokinių skaičių);</li> <li>• Suasmeninto mokymo(si) praktikos diegimas pamokose;</li> <li>• Vadovavimas kiekvieno vaiko ugdymuisi pamokose;</li> <li>• Vaiko individualios pažangos stebėjimo ir analizės efektyvumas. GR kokybė.</li> <li>• Nepakankamas tėvų (globėjų, rūpintojų) įsitraukimas į mokyklos gyvenimą;</li> </ul>
GRĖSMĖS	GALIMYBĖS
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Mokytojų nuostatos dėl įtraukiojo ugdymo;</li> <li>• Didėjantis mokinių, turinčių specialiuosius ugdymosi poreikius, skaičius;</li> <li>• Švietimo pagalbos specialistų trūkumas mokykloje;</li> <li>• Didėjantis mokinių, besimokančių pagal pritaikytas ugdymo programas, skaičius;</li> <li>• Mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijos ugdant globojamus vaikus</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vaiko gerovės komisijos veiklos stiprinimas komandinės pagalbos mokiniui aspektu;</li> <li>• Tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimas;</li> <li>• Pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijų tobulinimas, kolegialaus mokymosi ir bendradarbiavimo stiprinimas (KGR);</li> <li>• „Tūkstantmečio mokyklos“ programos išteklių panaudojimas ruošiantis įtraukiajam ugdymui;</li> <li>• Kompetencijomis grįsto ugdymo turinio diegimas.</li> <li>• Tikslinga pagalba dalyvaujant A. spektro mokyklų tinklo veiklose.</li> <li>• Dalijimasis patirtimi apie praktinio įtraukiojo ugdymo raišką.</li> </ul>

### Pasirengimo įtraukčiai priemonių planas

Priemonės	Terminas	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
<b>1 .Uždavinys. Išsiaiškinti mokyklos pasirengimą priimti ir ugdyti įvairius ugdymosi poreikius turinčius vaikus.</b>			

1.1. Pasirengimo įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui įsivertinimas mokykloje.	2022-12	Įsivertinimo grupė	Atliktas veiklos kokybės įsivertinimas, parengta ataskaita ir paviėšinta bendruomenei.
1.2. Infografikas - įtraukiojo ugdymo principų raiška mokykloje.	2023-11	Įsivertinimo grupė	Paruoštas infografikas apie Įtraukiojo ugdymo principo raišką 12 mokyklos veiklos sričių. Įsivertinimo grupės pateiktas klausimynas mokytojams dėl įtraukiojo principo vertinimo 12 mokyklos veiklos sričių.
<b>2. Stiprinti teigiamas nuostatas į įtrauktį mokyklos bendruomenėje.</b>			
2.1. Tolerancijos neįgaliesiems ir specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems asmenims skatinimas, teigiamų nuostatų į įtrauktį mokyklos bendruomenėje formavimas.	2023-2024	Švietimo pagalbos specialistai	Bendruomenei organizuotas bent vienas švietimo renginys ir (ar) mokymai įtraukiojo ugdymo tema. Medžiagos (informacijos) įtraukties tema paruošimas ir viešinimas mokyklos tinklapyje. Pozityvaus elgesio situacijų nagrinėjimas klasių valandėlių metu. Kiekvienos klasės mokiniai, atsižvelgdami į jų poreikius, susikuria savo klasės taisykles, kurios dera su mokyklos taisyklėmis.
2.2. Tėvų (globėjų, rūpintojų) į(si)traukimo didinimas sprendžiant įvairių ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo klausimus.	2023-2024	VGK, švietimo pagalbos specialistai, mokytojai.	Kasmet pagal poreikį tėvams (globėjams, rūpintojams) teikiamos konsultacijos mokinių ugdymo, pagalbos teikimo klausimais. Pranešimas tėvams tėvų susirinkimo metu „Apie įtraukijį ugdymą tėvams“. Individualūs pokalbiai su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių tėvais (“Diena su specialiuoju pedagogu”, 1 k. per trimestrą).
2.3. Mokinių tolerancijos neįgaliesiems, turintiems mokymosi sutrikimų, teigiamų nuostatų formavimas.	2022-2024	Klasių vadovai, logopedė G. Skiauterienė	Edukacinis užsiėmimas „Apie disleksiją paprastai“: kodėl kai kuriems vaikams sunkiau skaityti? Edukacinis užsiėmimas „Žmogus su negalia irgi gali“ 4-6 klasių mokiniams.

			Edukacinis užsiėmimas „Pažintis su neregio pasauliu“ 1-4 klasių mokiniams.
2.4. Skatinti specialiųjų poreikių mokinius aktyviai dalyvauti mokyklos bendruomenės gyvenime, atskleisti ir pristatyti mokyklos bendruomenei jų pomėgius bei sugebėjimus.	2022-2024	VGK, dalykų mokytojai	Mokinių meniniai darbai eksponuojami mokyklos erdvėse. Mokiniai dalyvauja įvairiose akcijose ir renginiuose.
2.5. Komplektuojant klases įvertinti įvairius aspektus: bendrą mokinių skaičių klasėje, mokytojų patirtį, SUP turinčių mokinių skaičių ir sutrikimų grupių įvairovę, galimybę užtikrinti saugią mokymosi aplinką.	2022-2024	Mokyklos administracija	Komplektuojant klases vadovaujamosi „Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos klasių komplektavimo tvarkos aprašu“, patvirtintu 2022 m. gegužės 2 d. direktoriaus įsakymu Nr.V-105, 13 - 19 punktais.
<b>3 uždavinys. Pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijų plėtotė</b>			
3.1. Mokytojų padėjėjų dalyvavimas organizuojamuose mokymuose apie pagalbos teikimą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.	2023-2024	Mokytojų padėjėjai	Mokytojų padėjėjai dalyvauja mokymuose apie pagalbos teikimą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams
3.2. Mokyklos Vaiko gerovės komisijos veiklos aktyvinimas ir stiprinimas.	2023-2024	VGK nariai	VGK nariai kelia kvalifikaciją mokymuose.
3.3. Pedagogų, švietimo pagalbos specialistų kompetencijų tobulinimas dirbant su specialiųjų poreikių turinčiais mokiniais.	2023-2024	MET	Seminaras pedagogams “Ypatingi vaikai mokykloje”. Dalyvavimas A spektro mokyklų projekto veiklose, konsultacijose.
3.4. NŠA konsultacijų, metodinės medžiagos, infografikų analizė.	2022-2024	VGK	NŠA atmintinės „Įtraukiojo link. Ką turi žinoti mokykla?“ mokytojams pristatymas (savišvietai)
3.5. Skatinama pedagogų savišvieta.	2022-2024	Mokyklos administracija	Mokyklos interneto svetainėje pateikiama aktuali medžiaga įtraukiojo ugdymo temomis. UDM pažinimas ir taikymas.



<b>4 uždavinys. Ugdymo aplinkų ir priemonių pritaikymas įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams</b>			
4.1. Mokyklos aplinkų modernizavimas ir pritaikymas SUP mokiniams.	2023-2024	Mokyklos administracija	Mokykloje įrengta nusiramino erdvė ir kitos priemonės, skirtos SUP mokinių ugdymui ir integravimui. Atnaujintas specialiojo pedagogo kabinetas. Aplinkų atnaujinimas pagal TŪM planą.
4.2. Mokykla ap(si)rūpina specialiosiomis mokymo ir techninėmis priemonėmis, skirtomis SUP mokinių ugdymui.	2023-2024	Mokyklos administracija	Pagal TŪM planą.
<b>5 uždavinys. Skatinti įtraukiojo ugdymo strategijas (pamokoje, projektinėje, patyriminėje, ir kt. veiklose), užtikrinant kiekvieno vaiko ugdymosi sėkmę bei sudarant sąlygas mokymosi savivaldumui</b>			
5.1. Pagalbos mokiniui sistemos veiksmingumo įvertinimas ir tobulinimas.	Nuo 2023-01-01		Iki 2023 m. rugsėjo 1 d. mokykloje susitarta dėl sėkmingo įtraukiojo ugdymo kokybės požymių ir patobulinta pagalbos mokiniui sistema.
5.2. Komandinio darbo mokykloje stiprinimas. Pagalba mokytojams, stebint specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių mokymosi situaciją pamokoje.	2023-2024	VGK, Švietimo pagalbos specialistai	Grįžtamasis ryšys pagelbės mokytojams individualiai mokiniui parinkti tinkamas mokymo strategijas, kurios didins mokinių mokymosi motyvaciją.
5.3 Išanalizuota metodinė medžiaga „Ugdymo organizavimo ir mokymosi pagalbos teikimo modeliai mokinių žemiems pasiekimams“.	2023	NŠA projekto medžiaga	Mokytojai patirtį taikys pamokose.
5.4. Įtraukties procesų užtikrinimui plečiamos ugdymosi paslaugos.	2021-2023	Mokyklos administracija	Pailgintos dienos grupės.
5.5. Mąstymo mokyklos metodų ir būdų pritaikymas įtraukiamam ugdymui (procesė).	2022-2024	Dalykų mokytoja	Mokytojai mąstymo mokyklos metodus taikys pamokose.